

Vyhodnotenie daňovej prognózy na rok 2017

Skutočné daňové a odvodové príjmy verejnej správy za rok 2017 boli v porovnaní s odhadom Výboru pre daňové prognózy¹ (Výboru) vyššie o 310 mil. eur (1,2% odhadovaných príjmov). Jednotlivé odchýlky prognóz členov Výboru sa pohybovali v rozpätí od 310 mil. eur do 451 mil. eur. K vyšším príjmom prispel najmä lepší než očakávaný vývoj ekonomiky a legislatíva, s ktorou sa pri tvorbe odhadov ešte neuvažovalo.

Skutočný výnos daňových príjmov VS za rok 2017 dosiahol výšku 25 501 mil. eur (30,1% HDP), čo je o 310 mil. eur (0,4 p.b. HDP) viac oproti odhadu (Tabuľka 1). Na základe štatútu Výboru IFP každoročne hodnotí presnosť prognózy, z ktorej vychádzal schválený rozpočet verejnej správy². Predbežné hodnotenie na základe odhadu výnosu daňových príjmov za rok 2017 bolo zverejnené v júli 2018³. V súčasnosti už máme finálne údaje za všetky daňové príjmy verejnej správy za rok 2017. Daňové príjmy verejnej správy v metodike ESA2010 boli na rok 2017 prognózované Výborom⁴ v celkovej výške 25 191 mil. eur (29,7 % HDP). Ich odhad bol v novembri 2016 posúdený všetkými členmi Výboru ako realistický.

Tabuľka 1: Odhad daňových príjmov na rok 2017 a skutočnosť za 2017 (ESA2010, mil. eur)

	Odhad Výboru	Skutočnosť 2017	Rozdiel	Rozdiel (v %)
DPFO	2 809	2 855	46	1,6
Zo závislej činnosti	2 675	2 747	72	2,7
Z podnikania	135	108	-26	-19,4
DPPO	2 995	2 770	-225	-7,5
Zrážková daň	190	178	-12	-6,1
DPH	5 760	5 917	157	2,7
Spotrebné dane	2 260	2 251	-9	-0,4
Ostatné dane*	1 129	1 106	-23	-2,0
Sociálna poisťovňa	6 935	7 095	160	2,3
Zdravotné poisťovne	3 114	3 329	215	6,9
Spolu	25 191	25 501	310	1,2
%HDP (skutočnosť 2017)	29,7%	30,1%	0,4%	-

* OO vybraných fin. inštitúcií, OO z podnikania v regulovaných odvetviach, poplatky RTVS, dane z medzinárodného obchodu, miestne dane a ďalšie

Zdroj: IFP

Z celkovej odchýlky 310 mil. eur až 200 mil. eur je možné pripísať lepšiemu makroekonomickému vývoju, najmä trhu práce. Legislatíva, ktorá nebola zapracovaná v prognóze, navýšila celkové príjmy o 113 mil. eur. Vplyv aktualizácie legislatívy už obsiahnutej v prognóze bol mierne negatívny vo výške -34 mil. eur. Jednorazové faktory prispeli k nárastu daňových príjmov v objeme 51 mil. eur.

¹ Výbor pre daňové prognózy (Výbor) má vrátane IFP osem členov – Národná banka Slovenska, Inštitút informatiky a štatistiky, Československá obchodná banka, Slovenská sporiteľňa, Tatra banka, UniCredit Bank, Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

² Schválený rozpočet nie je totožný s prognózou Výboru. Porovnanie je v Prílohe v tabuľke 4.

³ Predbežné hodnotenie bolo zverejnené na web stránke IFP <https://finance.gov.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-prognozy/danove-prognozy/49-zasadnutie-vyboru-danove-prognozy-jun-2018.html>

⁴ Zasadnutie Výboru pre daňové prognózy z novembra 2016

Negatívny vplyv vývoja efektívnej daňovej sadzby v objeme 54 mil. eur je spôsobený najmä vývojom DPPO, ktorá vďaka pomalšiemu rastu ako jej makroekonomická báza znižuje EDS o 136 mil. eur (Tabuľka 2).

Detailné rozbitie podľa daní

Z pohľadu jednotlivých daní k chybe odhadu prispel najmä lepší ako očakávaný výnos sociálnych a zdravotných odvodov, daň z pridanej hodnoty (DPH), daň z príjmov fyzických osôb (DPFO) zo závislej činnosti. Naopak, očakávania sa nenaplnili pri dani z príjmov právnických osôb (DPPO).

Tabuľka 2: Rozdiel skutočnosti oproti odhadu podľa jednotlivých faktorov a daní (v mil. eur)

	makro	EDS	nová legislatíva	jednorazové faktory	Spolu
DPFO zo závislej činnosti	57	23	-9	0	72
DPFO z podnikania	0	-26	0	0	-26
DPPO	-75	-136	-14	0	-225
Zrážková daň	-26	-4	0	19	-12
DPH	35	87	0	35	157
Spotrebné dane	1	-7	0	-3	-9
- minerálne oleje	-9	23	0	0	14
- tabakové výrobky	7	-27	0	-2	-22
Ostatné dane	-7	-32	16	0	-23
Sociálna poisťovňa (vrátane dlžného)	149	11	0	0	160
Zdravotné poisťovne (vrátane dlžného)	67	29	119	0	215
SPOLU	200	-54	113	51	310

* OO vybraných fin. inštitúcií, OO z podnikania v regulovaných odvetviach, poplatky RTVS, dane z medzinárodného obchodu, miestne dane a ďalšie Zdroj: IFP

Lepší výber **sociálnych a zdravotných odvodov a aj DPFO** zo závislej činnosti bol spôsobený najmä lepším vývojom na trhu práce. Pri zdravotných odvodoch pozitívne pôsobila aj nová legislatíva neobsiahnutá v prognóze na rok 2017 (zrušenie stropov pri zdravotných odvodov). Za vyšším príjmom z odvodov je taktiež pozitívnejší vplyv už známej legislatívy (menší výpadok z titulu odvodovej odpočítateľnej položky pri zdravotných odvodoch a zvýšenie stropov pri sociálnych odvodoch). Negatívny vplyv na efektívnu daňovú sadzbu pri sociálnych odvodoch za rok 2017 mal nižší výber za rok 2016, ktorý nebol ešte známy pri novembrovej prognóze.

K lepšiemu výnosu **DPH** prispela vyššia ako očakávaná úspešnosť výberu dane. K rastu výnosu prispel aj priaznivý vývoj makroekonomického prostredia, najmä konečnej spotreby domácností. Výnos dane navyšil taktiež jednorazový vplyv z vyššej kontrolnej činnosti v oblasti nadmerných odpočtov DPH.

Rastúca EDS pri spotrebnej dani z **minerálnych olejov** súvisí so stúpajúcim trendom spotreby pohonných hmôt v danom roku, čo však úplne nekorešponduje s vývojom príslušnej makrozákladne (HDP v stálych cenách). EDS pri spotrebnej dani z tabakových výrobkov je ovplyvnená aktualizáciou vplyvu legislatívnych zmien (úprava zdanenia cigár a cigariet (prechod zo zdaňovania množstva na zdaňovanie hmotnosti) a zvýšenie počtu kusov cigariet v spotrebiteľskom balení z 19 na 20).

Nenaplnenie očakávaní pri výnose **DPPO** za rok 2017 je z dôvodu negatívneho makroekonomického vývoja aj výrazne nižšej než očakávanej EDS. Prognóza na rok 2017 bola tvorená v čase, keď ešte nebola známa skutočnosť za rok 2016. Finálne nižšie vyrovnanie za rok 2016 spôsobilo aj pokles výnosu za rok 2017. Pokles EDS je však potrebné interpretovať opatrne, nakoľko sa jedná o maximálny odhad, ktorý môže byť spravidla nižší⁵. Do efektivity výberu vstupuje aj vplyv

⁵ Viac k téme interpretovateľnosti úspešnosť výberu je v [Daňovom reporte 2018](#), str. 23.

nedokonalosti makroekonomickej bázy pre DPPO (nominálne HDP očistené o kompenzácie zamestnancov).

Aktualizácia legislatívy

Na odchýlku skutočných a odhadovaných daní mala vplyv aj aktualizácia vplyvu legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze a nové legislatívne opatrenia, s ktorými sa pri prognóze neuvažovalo. Vplyv zahrnutých legislatívnych opatrení bol v skutočnosti o 34 mil. eur nižší ako sa očakávalo. Nové legislatíva navýšila daňové a odvodové príjmy celkovo o 113 mil. eur (Tabuľka 3).

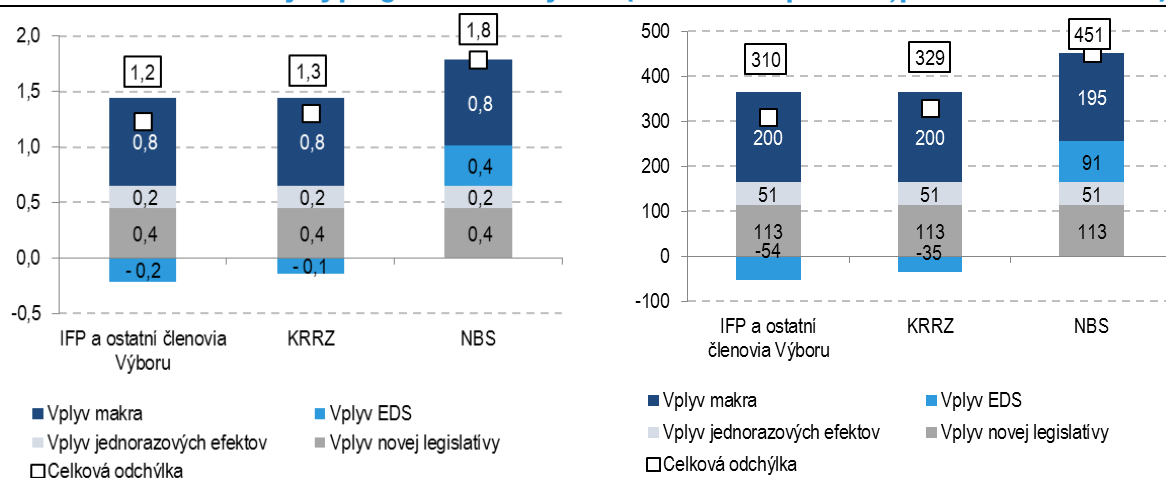
Tabuľka 3: Vplyv legislatívy zahrnutej v rozpočte a novej legislatívy (ESA2010, mil. eur)

Názov legislatívy (s vplyvom na uvedenú daň)	Odhad	Skutočnosť	Rozdiel
Legislatíva zapracovaná v RVS	9	-24	-34
- z toho aktualizácia EDS u legislatívy v RVS			-31
- z toho aktualizácia makra u legislatívy v RVS			-3
Zníženie sadzby DPPO z 22% na 21% (od 1.1.2017)	-141	-121	20
Oslobodenie od DPPO odvodov do rezolučného fondu	-5	-5	0
Paušálne výdavky	-13	-34	-21
Predĺženie OO v regulovaných odvetviach (netto efekt)	77	62	-15
OO finančných inštitúcií	50	50	0
OO v reg. odvetviach (zvýšenie sadzby a iné zmeny)	91	63	-28
SD z tabakových výrobkov – zvýšenie sadzby dane	30	30	0
Zvýšenie max. VZ pre sociálne odvody z 5 na 7 násobok	57	70	14
Ovovodová odpočítateľná položka - aktualizácia	-169	-154	16
SD z tabakových výrobkov – aktualizácia vplyvu zákona z roku 2016 (cigary a cigarky, úprava počtu kusov cigariet)	34	14	-20
Nová legislatíva (nezapracovaná v RVS)	0	113	113
Odvod z poistenia		16	16
ZP - Zrušenie max. VZ pre zdravotné odvody		97	97
Celkové legislatívny vplyvy	9	88	79

Zdroj: IFP

Vyhodnotenie prognózy jednotlivých členov Výboru je prezentované v grafe 1. Väčšina členov Výboru sa plne stotožnila s odhadom IFP (ČSOB, Infostat, SLSP, TB, UniCredit), preto vyhodnotenie odhadu IFP je totožné s ich hodnotením. Vlastnú prognózu prezentovala KRRZ a NBS.

Graf 1: Hodnotenie odchýlky prognóz členov Výboru (ľavá strana v p.b. HDP, pravá strana v mil. eur)⁶

Zdroj: IFP

⁶ Kladná odchýlka znamená, že prognóza podhodnotila skutočnosť

Príloha

Tabuľka 4: Porovnanie schváleného RVS⁷ a skutočnosti za rok 2017 (ESA2010, mil. eur)

	Schválený rozpočet 2017	Skutočnosť 2017	Rozdiel	Rozdiel (v %)
DPFO	2 803	2 855	52	1,9
Zo závislej činnosti	2 668	2 747	78	2,9
Z podnikania	135	108	-26	-19,4
DPPO	2 984	2 770	-214	-7,2
Zrážková daň	190	178	-12	-6,1
DPH	5 760	5 917	157	2,7
Spotrebné dane	2 260	2 251	-9	-0,4
Ostatné dane*	1 129	1 106	-23	-2,0
Sociálna poisťovňa	6 935	7 095	160	2,3
Zdravotné poisťovne	3 203	3 329	126	3,9
Spolu	25 263	25 501	237	0,9
% HDP (skutočnosť 2017)	29,77%	30,05%	0,3%	-

* OO vybraných fin. inštitúcií, OO z podnikania v regulovaných odvetviach, poplatky RTVS, dane z medzinárodného obchodu, miestne dane a ďalšie

Zdroj: IFP

⁷ RVS na roky 2017 až 2019 schválený parlamentom bol nad rámec novembrovej prognózy VpDP upravený o legislatívne opatrenie týkajúce sa zrušenia stropov pri zdravotných odvodoch. Tým boli príjmy schváleného RVS oproti prognóze schválenej Výborom zvýšené celkovo o 73 mil. eur. Z toho príjmy zo zdravotných odvodov boli zvýšené o 90 mil. eur, príjmy z DPPO znížené o 11 mil. eur a príjmy z DPFO znížené o 6 mil. eur.